

Лесюк Г.В. (Україна, Київ)

ПРОБЛЕМИ З ВОДОПОСТАЧАННЯМ НА СХОДІ УКРАЇНИ ПІД ЧАС УКРАЇНСЬКО - РОСІЙСЬКОЇ ВІЙНИ

Війна є найвищою формою свідомого або чисто випадкового руйнування навколишнього середовища. Війна – це екологічна катастрофа. Вона несе за собою важкі екологічні, економічні та соціальні жертви. Під час війни люди гинуть не тільки через бомби та снаряди, але і через відсутність питної води.

В зоні бойових дій та на окупованих територіях великих страждань завдає забруднення та нестача питної води, тому що вода - каталізатор обміну речовин і носій життя. Людина гостро відчуває порушення водного балансу: з втратою до 2% вологості - відчуває спрагу, при втраті 8% - запаморочення, при 12% - настає смерть. 80% важких інфекційних хвороб викликано забрудненою водою або ж відсутністю гігієнічних умов.

Що стосується забезпечення питною водою, то Україна займає одно із останніх місць в Європі. В середньому на одного мешканця приходиться 1000м³ води на рік. Цей показник **в 15 разів нижче норми** Європейської екологічної комісії ООН.

В розподіленні річкового стоку спостерігається нерівномірність. На Донецько - Придніпровській та Кримській регіони, де сконцентровано 60% населення припадає тільки 30% стоку.

На сході ґрунтові води можуть сильно забруднюватись та ставати небезпечними для здоров'я через хаотичні захоронення, попадання на ґрунт машинних оливок, різного роду палив, хімічних речовин, якими нафаршировані вибухівка та снаряди.

Як відомо з доступних джерел інформації, російські військові скидали тіла загиблих в озера, колодязі, шахти, що зробило воду непридатною для пиття на довгі роки.

Від постійних вибухів снарядів, через витіки з хімічних та інших небезпечних промислових підприємств, хаотичні захоронення ґрунтові води на сході вже серйозно забруднені.

Як повідомило Міноборони України, в Горлівці бойовики почали демонтувати й вивозити на брук обладнання "Шахта 2-біс", де заховані відходи колишнього Микитівського ртутного комбінату. Шахта працює в режимі "сухої консервації" – спеціальні насоси постійно відкачують з неї воду. Якщо ж цього не робити може обвалитись русло водогону "Сіверський Донець – Донбас", що призведе до припинення постачання питної води до частини Донецької області, її стійке забруднення ртутною породою і затоплення прилеглих до шахти селищ: Ртутного, Мічурино та Бесарабки.

Також відсутність відкачування води з шахтних виробок призводить до засолювання підземних вод і ґрунтів. Просолена земля – це мертва земля. Урожай на ній не виросте.

Сама забруднена ріка України на сьогодні – Сіверський Донець. Основні забруднювачі вод Сіверського Донця – органічні речовини, сполуки азота, важкі метали, феноли, нафтопродукти. Середньорічне забруднення Сіверського Донця перевищує гранично-допустимі концентрації в деяких випадках у 10 разів. Використовувати воду Сіверського Донця, як питну неможливо. Річки та підземні води забруднюються через відсутність під час війни екологічного та будь якого контролю на підприємствах, що продовжують працювати на окупованих територіях.

Як відомо, через обстріли частково пошкоджена та може бути зруйнована Авдієвська фільтрувальна станція. Через руйнацію останньої без води може залишитись цілий регіон – міста Авдієвка, Донецьк, Горлівка та Маріуполь.

Та коли закінчиться війна необхідним буде цілий комплекс заходів, щоб хоч частково відновити гідросферу територій на яких відбувались бойові дії.

Необхідно буде створити державну програму порятунку гідросфери. Така програма потребуватиме велику кількість державних коштів і чи малих зусиль. Тому вже тепер необхідно планувати, які використовувати методи для вирішення посталих через війну проблем. Щоб визначитись наскільки проблема з гідросферою серйозна необхідно проводити в зонах, що потерпіли від війни макро- та мікро- складу води, накопичувати статистичний матеріал.